

כניסה 16:57 יציאה 17:59

ערוך תשפ"ה פרשת משפטים

הפטרה: הדבר אשר שבת ממרכיב

עשבת לפרשת השבוע

המסע

0506255911 או - elial@eca.gov.il - לקבלת העלון

הדפסת / הכנת לפית הלילה הכתוב

זכרון עולם בהיכל הי לאה חכמון בת מרים ת.נ.צ.ב.ה דוד לאמש בן זוהרה פחד פ - פרנסות ח - חיים ד - דמיונות

אשרי אדם מוצא חכמה ואדם יפיק רבונורה סטלינג מותר לדבר בבית הכנסת רק עם ה'יתברך

הצדיק ר' פנחס מקוריץ היה אומר : 13 שנה לימדתי את לשוני לא לדבר שקר. לאחר מכן, עוד הייתי צריך 13 שנה כדי ללמוד כיצד לדבר אמת. ומעשה בצדיק ר' חיים הלברשטם, רבה של צאנו, שהיה עומד בביתו ומביט מבעד לחלון לעבר הרחוב, כשהוא סוקר היטב את פני העוברים ושבים. לפתע קרא לאחד העוברים ובקשו להיכנס לביתו. הלה נענה לבקשתו ומיהר לחדרו. כאן שאלו ר' חיים : "אמור נא לי, לו היית מוצא עכשיו, תוך כדי הליכתך ארנק גדוש שמרות כסף, מה היית עושה? השיב האיש: "מה פירוש מה הייתי עושה? הייתי מכריז וקורא שמצאתי ארנק, עד שהיה מופיע בעל האבידה". הודה לו ר' חיים, והאיש עזב את החדר. לחש ר' חיים לעצמו "איזה שקרן! שוב ניצב ליד החלון, שוב קרא לאחד העוברים הזמינו לביתו ושאלו באותה שאלה שהציג לראשון. האיש הרהר כמה שניות וענה: "רבי למה לשקר, אני איש עני ואביון הנה נודמנה לי מציאה שיכולה להקל על מצבי. בוודאי הייתי משלשל את הארנק לכיסי וממהר להסתלק מן המקום. רמז לו ר' חיים כי הוא יכול ללכת. כאשר יצא לחש ר' חיים : "איזה רשע" שוב חזר ר' חיים אל החלון, שוב קרא לאחד העוברים הזמינו לביתו ושאלו באותה שאלה. האיש נראה נבוך, חכך בדעתו, ולבסוף אמר: רבי מה אני יודע עכשיו כיצד הייתי נוהג לו מצאתי ארנק?" רמז לור' חיים ללכת. כאשר יצא האיש, לחש הרבי: "סוף סוף מצאתי איש אמת!"

"אך אם יום או יומיים יעמוד לא יוקם כי כספו הוא" [כא, כא]

פעם מת עשיר קמצן, והחברא קדישא רצו סכום גדול והיורשים לא רצו ליתן, ומעט מעט הסכימו להוסיף, ובין כך הי' מונח שני ימים עד שהושוו ביניהם, ואמר הרב בהספידו: "אם יום או יומיים יעמוד" המת שלא קברוהו עד שני ימים, "לא יוקם" לא ינקום מהקהילה בעלמא דאתי, שלא רצינו לבזותו, רק הוא עצמו אשם בדבר "כי כספו הוא", החיוב הוא בדבר כספו שלא רצה לייתן בחייו... [גן יוסף]

עשבת לעילוי נשמת הסבא היקר אליהו שלם בן מזל ואברהם לעילוי נשמת כל מי שאין מי שיגידו עליהם קדיש ובכללן ניסים אלבס בן ברטה ומשה חכמון בן רינה

- ר' רחמים רובין
- יצקב בן להבה
- איציק הרוש
- זוהרה בת רחל
- שלמה בן ניסים
- שושנה בת ויקטוריה
- ברטה בת מרים
- מרים בת ברטה
- יצחק אביקאור
- שלמה בן שושנה
- אברהם בן שושנה

מלכות נשים צדקניות נאאף ישראל

פוגשתי אותה בכותל בסככה ממול. היא ישבה שם מלאה הוד, עמופה בקמפייה בגוון שמנת מכף רגל ועד כיסוי ראש. במח בגלגולה הקודם הייתה שחקנית ולא רבנית, חשבת. הקשבת לה מספרת בנימה תיאטרלית לקהל הנשים שסביבה את גודל מעלתה של אישה אפילו היא שפחה ביציאת מצרים ואת תיאוריה הציוניים למה שראתה שפחה על הים, וניגשתי להודות לה על המילים המעטות ששמעתי, ולהיפרד. רק אמרתי לה את שמי והסכר נפרץ. בגעגוע היא משתפת על הזמן שגרה בברוקלין ובכל בוקר יום ראשון התייצבה לקבל דולר לברכה מהרבי. "אז עוד הייתי בסניקס", היא אומרת. "כמה אני מתגעגעת אליו, צדיק הדור", היא ממשיכה ואומרת. "חיי ניצלו בזכותו", היא מצביעה על ליבה וכבר ברור למה היא מתכוונת. בניגוד לעובדת שכירה, אישה הבוחרת לתפקד כעצמאית קמה בכל בוקר לשגרה של אי-ודאות מוחלטת. העונגים היחידים בחייה הם הפרשה והתפילה היומית. ובחודש שבט קל לכל אישה להתחבר לפרשות השבוע – חודש שבט, החודש הקשור לבית, הוא החודש הנשי ביותר. בכל פרשה שקוראים בו נמצא נשים ששניו את גורלו של עם ישראל. השבת נקראת 'שבת שירה' ואף היא מזכירה לנו את מעלת הנשים: "בזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו ממצרים", ובזכותן גם ניגאל בגאולה העתידה. בעודן אורות את כליהן, מטלטליהן וילדיהן, לא שוכחות נשות ישראל לתחוב לתוך הצרורות גם את התופים. בפרשת בשלח מסופר על שירת הים, ובסיום שירת הגברים יוצאת מרים הנביאה עם התוף בידיה וכל הנשים אחריה בתופים ובמחולות. שירתן של הנשים על סף קריעת ים סוף הייתה בשמחה רבה יותר משל הגברים, והתבטאה בתופים ובמחולות שהכינו לעצמן עוד במצרים כדי לשבח את ה' על הניסים, משום שברור היה להן שהגאולה קרובה לבוא. נשים לב שהנוקדה הפנימית של כל פרשה מתגלה דווקא כאשר לומדים את ההפטרה. בפרשה התורה מספרת לנו על מנהיגותה של מרים, ואילו בהפטרה אנו לומדים את שירת דבורה הנביאה. יש כאן תזכורת למעלת השירה הנשית בדמותה של דבורה הנביאה-אשת לפידות. דבורה הייתה מכינה פתילות למשכן שילה "וממנו (מהמקדש) אורה יצאה לעולם". העיון בשירת דבורה מראה לנו כמה חביבה הייתה שירת מרים ונשות ישראל בצאתן ממצרים. לנו כנשים יש שליחות, להביא לימות המשיח – להביא לגילוי האור האלוקי הממון בעולם הגשמי ולא במקרה חל מ"ו בשבט בסמיכות לשבת זו. האחריות האישית שלנו, הנשים – לצמיחתם, גידולם וחינוכם של ילדי ישראל, קשורה בעבותות לפרשה זו שבה נשות ישראל יוצאות במחולות ומאמינות בגאולה. אחד החידושים של הרבי היה התמסרותו לפעול ולהשפיע על נשי וננות ישראל. הוא פעל והדגיש מעלתן המיוחדת המתבטאת גם לאורך ההיסטוריה, וגם בהשפעה על הבית הפרטי שלהן ומתוך כך על עם ישראל כולו. והדברים הטביעו את חותמם, גם האישה האלמונית בכותל לא תשכח את ימי ראשון אצל הרבי... לאור מעלתן של נשים בישראל בכל הדורות מובטחות הנשים שבזכותן ניגאלו בזכות הצעקה והמרירות על אורך הנלות והבקשה "עד מתי?" ובזכות האור שהן משפיעות על העולם. יש לזכור – כל אישה היא מנהיגה ושליחתו של ה' להפיץ יהדות בסביבתה [מאת: מירי שניאורסון]

השבת נקראת 'שבת שירה' ואף היא מזכירה לנו את מעלת הנשים: "מלכות נשים צדקניות נאאף ישראל" ובזכותן ניגאלו בזכות הצעקה והמרירות על אורך הנלות והבקשה "עד מתי?" ובזכות האור שהן משפיעות על העולם. יש לזכור – כל אישה היא מנהיגה ושליחתו של ה' להפיץ יהדות בסביבתה [מאת: מירי שניאורסון]

"קריעת ים סוף". למה השם של זה "קריעת ים סוף"? אדם הראשון היה רואה מסוף העולם ועד סופו (מדרש רבה בראשית י"ב), למה לא מתחילה ועד סוף? מה זה 'מסוף'? העולם נברא בצמצום (עיי'ן 'עץ חיים' שער א' ענף ב', ששם כתב שטרם שנאצלו הנאצלים היה אור א"ס ממלא כל המציאות, וכאשר עלה ברצונו לברוא נבראים צמצם אורו ועשה מקום חלל ופנוי מאורו בצורת כדור לעמידת העולמות, ובתוך החלל המשיך קו כעין צינור דק מאור א"ס אל תוך החלל דרכו ירד האור מא"ס המקיף לתוך החלל במידה ובמשקל). הצמצום עשה 'גבול' = 'דין'. כלומר בלי צמצום, היה 'אור אין סוף' שממלא את כל החלל, ממלא את הכול, אין כלום, אז אין צורך בנבראים. כיוון שהשם עלה ברצונו לברוא את הנבראים - כדי להיטיב לנבראים, אז צריך לראות איך להיטיב להם. כדי להיטיב להם - הם צריכים להיות חסרים, אז צריך ליצור את הגבול. ובגבול עצמו (בתוך החלל) צריך ליצור את ה'אין קץ של גבולות'. הגבול שיש בכתר - הוא קטן (כלומר אור א"ס מאיר בו יותר), בחכמה הגבול יותר גדול, בבניה יותר גדול. נגמרו להאצל עשר ספירות דא"ק (העולם הרוחני הראשון שנברא, המכונה א'דם ק'דמון) - נשלם איזה גבול מסוים דק. מתחיל גבול יותר גדול - ענפי הא"ק, אצילות, בריאה, יצירה, עשיה (עולמות רוחניים). ובכל פרט ופרט יש עוד הרבה פרטים של גבול. אז השם ברא את מידת הדין, מידת הגבול, ואז ברא את האדם. ותפקיד האדם להשלים קצת את החסר. ואם האדם לא גמר להשלים או הקב"ה משלים.

ה'דרך המלך' - נפטר בשנת תרס"ו הרה"ק רבי דב בעריש ב"ר שמואל רפאפורט מראווע רוסקא. בעל 'דרך המלך'. היה חסיד צאנו, ועל פי המלצת ה'דברי היים' מצאנו זצ"ל נתמנה בשנת תרל"ב לאב"ד שינאווא, ובשנת תרל"ט עבר לכהן כאב"ד ראווע שהייתה מעוז של חסידי בעלזא. מטבע הדברים התקרב אז לחסידות בעלזא, ומאז זכה להתקשר בקשר מיחד אל כ"ק מרן מהר"י מבעלזא זי"ע. כשהיה כ"ק מרן מהר"י מבעלזא זי"ע בווען לצורך הניתוח (שאז נסתלק מהאי עלמא), בטרם התאשפו בבית החולים כתב צואה בנוגע לחלקת הירושה, וציווה לחתם את הצואה בתוך מעטפה סגורה ולמסרה בידי הגא"מ מראווא זצ"ל.

"כל אדם המענג את השבת, יינתנו לו כל משאלות ליבו".

צתיכי אור

אוצר אהרב ניסיט י"ן

עשו הרשע !

מול יעקוב - עומד עשו הרשע - עשו לא היה אדם פשוט כלל וכלל , אלא אדם גדול ביותר , שהרי כל אדם אחר בראותו מלאך , ואפילו רק בחלום , מקבל היה פחד איום ונורא ונמנע מלאכול ולישון במשך שבוע שלם . אפילו על דוד המלך כתוב - שראה מלאך וחרבו בידו שלופה ומחמת הפחד הזה הצטנן דמו עד יום מותו ! דוד המלך רואה מלאך פעם אחת ומפחד למשך כל ימי חייו , שכן זהו פחד איום ונורא לראות מלאך , בפרט אם הוא שחור ... ואילו עשו רואה מלאכים רבים - ואינו פוחד !

חזיון לאליה

ה' מחפש תמימות

סיפור שהתרחש בתקופתו של האר"י הקדוש הממחיש בצורה מצמררת מהי כוחה של תמימות, ומדוע ה' דורש מאתנו: "תמים תהיה עם ה' אלוקיך" אדם המתהלך לפני ה' בתמימות גורם לו נחת רוח... באחת העיירות הסמוכות למקום מגוריו של האר"י הקדוש נתמנה רב צעיר כרב קהילה. באותה קהילה חי איש פשוט ותמים שהתפרנס מיגיע כפיו. יום אחד שמע את דרשתו של רב העיר שעסקה אודות לחם הפנים שהיה בבית המקדש אמר לעצמו אותו יהודי: "הרי גם בית הכנסת נקרא מקדש מעט אם כן, בוודאי מצווה גדולה תהיה לי אם אביא לארון הקודש את לחם הפנים!" גמלה בליבו החלמה לאפות בכל ערב שבת שתיים עשרה חלות ולהניח בארון הקודש שבבית הכנסת השכונתי. אמר ועשה, יום שישי הגיע ומידועינו אפה תריסר חלות קלועות, הביאן לבית כנסת, הניחן לפני ארון הקודש והתפלל בתמימות להקב"ה שיקבל את המנחה מידו - ואת לחם הפנים שהכין לכבודו ייקח הקב"ה אליו לשמי מרום. לאחר שסיים האיש את תפילתו עם האיש את פעמיו לביתו להתכונן לקראת השבת המתקרבת. מה רבה הייתה שימחתו עת פתחו ת ארון הקודש למחרת והנה החלות אינם "בוודאי קיבל הקב"ה את המנחה מידי" חשב האיש ולא גילה את סודו לאיש. בליבו גמלה החלמה בכל שבת הוא ישמח את הקב"ה ויכין לכבודו את "לחם הפנים". שמש עני ולו שיעשה בנים היה בבית הכנסת, ביום שישי האחרון כבר לא יכול לסבול את חרפת הרעב בה מצויים הוא ומשפחתו, מה עשה? התפלל בכל מאודו לה' שלפחות חלות ימציא לו לשבת. בצהרי יום שישי ניגש לבית הכנסת על מנת לנקות ריח החלות המריות מילא את בית הכנסת. הוא ניגש לארון הקודש והנה 12 חלות מוכנות לשבת. הוא הבין שה' שמע את תפילתו ושלח לו לחם משמים... וכך בכל שישי זה מביא וזה לוקח. בשישי אחד התעכב הרב בביה"כ והנה מגיע היהודי התמים ושם פעמיו אל ארון הקודש שבידיו "לחם הפנים". לפליאתו של הרב הסביר בתמימות שבכל יום שישי הוא מביא לה' את לחם הפנים... נער בו הרב וביקשו לחדול ממנהגו לאלתר. ביום ראשון הוזמן הרב אל האר"י הקדוש שצפה ברוח קודשו בנעשה. משהגיע הרב אליו גער בו האר"י ואמר לו "תדע לך שמנעת מהקב"ה נחת רוח גדול שהיה לו בכל יום שישי מאותו יהודי תמים - תמהה אני אם תשלים את שנתך..." ואכן לאחר כמה חודשים נפטר הרב לבית עולמו. זוהי כוחה של תמימות הבה נהלך לפני ה' בתמימות ונגרום לו נחת רוח...

כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם

הרבי מלובביץ

רבי מנחם מנדל שניאורסון

שמה של פרשה בתורה מייצג את תוכנה. אם כן, מדוע פרשתנו נקראת משפטים, שמשמעותם דינים? הדינים הם גבורות, שמקורם על-פי הקבלה ב'קו השמאל'. והלא בפרשה זו יש גם מצוות כדוגמת "אם כסף תלווה את עמי", העוסקות בחסד - 'קו הימין'. השאלה הזאת מזמינה שאלה כללית יותר. התורה כולה מכונה 'תורת חסד', ואין הכוונה לאמירה כללית, אלא שכל פרט ופרט בתורה עניינו חסד, שכן מהותה של התורה מתבטאת בכל פרט שבה, עד שאם חסרה בתורה אפילו אות אחת - ספר התורה כולו פסול. והנה, בתורה יש יותר מצוות לא-תעשה ממצוות עשה, וכמו-כן מפורטים בה עונשים רבים. איך ייתכן שכל זה נקרא 'תורת חסד'? אלא שעונשי התורה לא נועדו לייסר חלילה את האדם ולגרום לו סבל. כל תכליתו של העונש היא התועלת שתצמח ממנו. העונשים מעוררים את האדם לתשובה, ועל בעל תשובה אומרת הגמרא: "מקום שבעלי תשובה עומדין, צדיקים גמורין אינם עומדין". הרמב"ם מוסיף שהתשובה מציבה את האדם במקום גבוה מאוד, והוא נעשה "אהוב ונחמד... לפני הבורא כאילו לא חטא מעולם, ולא עוד אלא ששכרו הרבה מאוד". מצאנו שני יתרונות לבעל תשובה על צדיק: האחד שכבר "טעם טעם החטא ופירש ממנו וכבש יצרו" (הרמב"ם), והשני, שהוא זוכה לשכר גדול יותר, על התמודדותו עם הרע, שהייתה כרוכה בעמל ובמאמץ יותר מן הצדיק.

נמצא אפוא שהעונש הוא למעשה חסד נעלה, שעל-ידו האדם מגיע לעמדה רוחנית גבוהה יותר. הואיל וזה חסד גבוה כל-כך, אין הוא יכול להתבטא כאן בגלוי, אלא הוא מומתן במעטה של עונש. חסדים כאלה מכונים 'חסדים המכוסים'. אלה חסדים שבמקורם הרוחני גבוהים מאוד, וכדי להבטיח שה'קליפות' לא ינסו לשאוב מהם חיות, הוצפנו כעונשים. לכן הפרשה כולה נקראת משפטים: זה שם כיוסו לחסדים נעלים וגבוהים, שאף שבתחילה נתפסים כ'גבורות', בסופו של דבר מבינים שהם חסדים גדולים ביותר, כדוגמת מצוות גמילות חסדים. גם מצוות גמילות חסדים, שהיא חסד גלוי, מייצגת את יתרון בעלי התשובה על הצדיקים. הצדיקים נקראים 'עשירים' ברוחניות, מפני שיש להם עושר רוחני רב. ובכל-זאת, גם לצדיקים חסד דבר-מה, שאותו עליהם לקבל מבעלי התשובה, בדומה לעשירים הנזקקים גם הם לעיתים לגמילות חסדים. את מצוות גמילות חסדים הרמב"ם מציב לפני מצוות הצדקה, שכן היא מונעת מאדם להידרדר לעוני. המצווה הזו מתקיימת גם באדם עשיר. וכך הצדיק חסר את מעלת בעל התשובה, שניצב גבוה ממנו, והוא זקוק לגמילות חסדים מבעלי התשובה, שיעניקו לצדיק את המעלה הגדולה של התשובה. (תורת מנחם)

מחמנים לשיעור תורה מרתק קבוע כל שני ורביעי מיד אחרי ערבית עם הרב יהודה בר שלום שליט"א

הדפסת , הפצת , זכית בזיכוי הרבים

אמס על מנהיג

הגאון הרב מרדכי אליהו זצ"ל

אתם תחרישון ואז ילחם לכם ה'

תמיד! | האם דרישת הקב"ה מעם ישראל " ה' ילחם לכם

ותם תחרישון " היא נמשכת ונצחית? או רק לאותו רגע של קריעת הים? • האם אפשר לצרף סוף פסוק לתחילתו? • ומדוע נדמו עם ישראל ל... סוסתו של פרעה? בספר תורה אין פסוקים, אלא הכל המשך אחד. והחזן צריך לחזור פעם פעמיים שלוש וארבע לדעת איפה עכשו הפסוק מפסיק...פה כתוב (שמות י"ד, י"ג): "ויאמר משה אל העם אל תיראו התייצבו וראו את יְשׁוּעַת ה' אֲנִי יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֲנִי רֹאֵתֶם אֶת מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסְפוּ לְרַאֲתָם עוֹד עַד עוֹלָם" – נגמר הפסוק; ומתחיל הפסוק הבא (שם, י"ד): "ה' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תִּחְרְשׁוּן; או הפעם "תחרישון" – תשתקוּן. אבל בהרגום יונתן בן עוזיאל אומר: "ה' ילחם לכם ואתם תתפללו", אתם אל תפחדו אתם תתפללו לה', בלחש... ואפשר לומר כך: "אֲנִי רֹאֵתֶם אֶת מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסְפוּ לְרַאֲתָם עוֹד עַד עוֹלָם"; "עד עולם ה' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תִּחְרְשׁוּן" [ברצף אחר ללא סוף פסוק באמצע דהיינו], לא חד-פעמי, שפעם אחת הקדוש ברוך הוא יהיה נלחם לנו ואנחנו נשתוק וגמרנו ואחר כך פעם שניה ושלישית אנחנו צריכים להלחם – לא אלא "עד עולם ה' יִלְחֶם לָכֶם"! שמא תגידו איך אתה לוקח פסוק ואתה מרכיב אותו על החצי הפסוק השני? הנה במגילת שיר השירים כתוב: "לסוסתי ברכבי פרעה דמתוך רעייתי"; אם אדם ילך לאשתו ויאמר לה: אתה יודעת? את נאה כמו סוסה... היא תשתוק לזו מה זה פה!! זה "לסוסתי ברכבי פרעה דמתוך רעייתי", אתם רעיה כמו הסוסה של פרעה... זה לא מובן הפסוק הזה. במדרש מביא כמה פירושים על הפסוק הזה. אבל רבי שמעון בן יוחאי מביא פרוש אחר, אומר כך: לסוסתי ברכבי פרעה – אתם עם ישראל רעייתי! וכמו בפרעה דמיתך, כלומר שתקתם, ואני רחמתי עליכם, כך "דמיתך" – תשתקו אתם ואני אלחם לכם! ואם ככה זה מובן הפסוק, "עד עולם" – עד עולם ה' ילחם לכם! גם עכשו אנחנו רוצים מהקדוש ברוך הוא שה' ילחם לנו, ואנחנו נשתוק, אנחנו נתפלל ונעשה סליחות ככה... אבל ה' הוא שלחם את המלחמות של כלל עם ישראל!

סיפורי הוד של קדושה לרגל ימי השבועים!!! כשמלאו לרש"י הקדוש 60 שנה, השתוקק הוא לדעת במחיצת מי יישב בגן עדן. לילה אחד בחלומו הראו לו, לפליאתו, אדם פשוט ולא מוכר, קצב במקצועו. וכיצד ייתכן? חשב. כל ימי השקעתי את כל כוחותי בתורה הקדושה, כיצד ייתכן שאהיה בגן עדן במחיצת קצב פשוט? בוודאי זכויות עצומות יש לוי!!! למחרת נאמר לו בחלום: "דע, כי אכן אותו קצב אינו פחות ערך כלל, אכן יש לו זכויות אדירות, לכן יזכה לשהות במחיצתך". שמח רש"י וביקש שיגלו לו מיהו הקצב ואילו מעשים יקרים עשה. לאחר שגילה מקום מושבו, יצא מיד לדרכו לפגשו. בהגיעו אל האטליה, הבחין בקצב העוסק במלאכתו. דיוו היו שומניות וסינרו הדיו היה מוכתם, אולם רש"י כבר ידע שמאחורי דמותו הסתמית מסתתר אדם צדיק ובעל מידות נעלות. לפתע הרים הקצב את עיניו וראה את רש"י הקדוש, פיו נפער בתימהון. בבת אחת עזב את כל עיסוקיו ורץ לקראת אורחו החשוב בהתרגשות. הוא נשק את דיו של האורח הנכבד וישאל בהכנעה וביראת כבוד: "מה לכבודו בבית?! מדוע טרח לבוא אלי?" "ספר נא לי", ביקש רש"י, "מה מעשיך? אילו מעשים טובים פעלת בימי חיך?" "הקצב הנבוך השיב בהיסוס: "איני יודע למה מתכוון רבנו, מבוקר עד ליל עובד אני באטליה, ואיני עושה דבר מיוחד", "חשוב היטב, ודאי עשית מעשים טובים בימי חיך". הקצב שקע בהרהורים, משר בכתפיו ואמר: "רבנו הקדוש, אין לי מה לספר, קצב פשוט אני, משתדל לעשות מלאכתי באימה, איני מרמה את לקוחותיי, מחלק מחצית מרווחי לצדקה ומנסה לשרת את הקונים בכבוד ובסבר פנים יפות, אך אין לי שום זכויות גדולות במיוחד", אך רש"י לא הרפה, "מה שסיפרת כעת ודאי חשוב מאוד, אך נסה להיזכר עוד, בטוחני שאי פעם בחיך עשית מעשה נפלא יוצא מגדר הרגיל". לאחר שתיקה, נענה הקצב ואמר: "אכן, רבי, זכיתי לעשות בחיי מעשה חסד אשר בנינו אינו מיוחד כל כך, אך אולי זהו המעשה שמבקש רבנו לשמוע". רש"י הטה אוזניו, והקצב החל בסיפורו: לפני שנים, עת הלכתי בשוק, נתקלתי במחזה מסעיר. קבוצת נערים ונערות אכלים וחפזיו ראש קשורים בשלשלאות ברזל. כמה סוחרים גויים עמדו ליד האומללים והצינו אותם לעבדים ולשפחות. הבחנתי בנערה צעירה ממררת בבכי, רחמי נכמרו עליה. ניגשתי אליה ושאלתי: מה לך ילדה? מדוע תבכי? "רבנו הקדוש, אין לי מה לספר", יהודייה אני! ונקלחתי בשבי. מפחדת אני להימכר לגוי שכיחתי להמיר את דתי... בכיה נגע ללבי. אל תבכי, אני אציל אותך! אמרתי. פניתי אל הסוחרים הגויים, מסרתי את כל הכסף שהיה ברשותי, פדיתיה והבאתיה לביתי. אשתי ואני טיפלנו בה ודאגנו לכל מסוריה כאילו הייתה בתנו. כעבור שנים הגיעה לפרקה. אומנם בת ישראל כשרה וצנועה היא, טובת לב ויראת שמים, אולם כיוון שגלמודה היא וללא כל קרובי משפחה, ידענו שקשה יהיה למצוא לה שידוך. לפתע עלה בלבי רעיון: לי יש יחיד, תלמיד חכם וירא שמיים, אם הוא יאות לקחתה לאישה, יוכלו לבנות יחד בית נאמן בישראל. קראתי לבני יחיד ושאלתי מה דעתו. בני לא היסס לרע וענה: אבא, אמלא את משאלתך בשמחה! בטוחני שזהו הדבר הטוב ביותר בשבילי!!! הלכתי הכול בשפע וביד רחבה, בפאר ובהדר, אולם יום לפני החתונה השתנו לפתע פני הדברים. לילה לפני החתונה ערכתי סעודה לכל בני העיר. הם סעדו את ליבם ועניניהם הבורקות היו שכרי הטוב ביותר. לפתע הבחנתי בכמה עניים וישיבים כפנים נפולות ואינם טועמים דבר. לאחר בירור קצר נודע לי על הברם העני המתייחס בבכי, שאלתי אותו: מדוע תבכה? "בוכה אני משום שכלתך האמורה להתחתן מחר-היום למעשה כלתי! לפני כמה שנים התארסנו כדת וכדין. יום אחד נלקחה היא בשבי ומאו נעלמו עקבותיה. ואמרתי לה: אל דאגה בני, אשתדל לתקן את המעוות לשביעות רצונך. למרות הקושי הגדול, קראתי לבני הנרגש לקראת יומו הגדול, ואמרתי: בני היקר, בקשה גדולה לי אליך, יותר מן הראשונה, ואני מקווה שמלא את מבוקשי גם הפעם הנו". וכך אמרתי: יודע לי כי הנערה שעמדת לקדש מחר מארסת היא לבחור אחר אשר נמצא כעת בביתנו... בני הנהן למולי בפנים חיוורות, הוא הבין היטב את משמעות הדבר, אולם בקשתי היתה גדולה עוד יותר. מבקש אני שתמסור לו את מלבושיך וכל צרכי החתונה, ונערוך לנערה חתונה עם חתנה המיועד, מתוך שמחה ואמונה שכך נגזר משמיים". ואכן, נענה בני לבקשתי בלב שלם, וכך עשינו. מסרתי לחתן את כל צרכי החתונה ואת המתנות שרכשתי עבור בני, וחגגנו את החתונה בפאר והדר, מתוך שמחה אמיתית. יום לפני כן חשבתי שארקוד ואשמח יחד עם בני יחיד, אולם כעת דחקתי הצידי את כל רצונותיי האישיים. רקדתי עם החתן העני כאילו היה בני ועשיתי את כל שביכולתי כדי לשמח את הנוג החדש, לאחר החתונה נשאר הזוג בביתנו, ועזרתי להם בכל צרכיהם!!! הקצב סיים את סיפורו בפשטות: "זהו המעשה הטוב שעשיתי בחיי". רש"י הביט שוב בקצב העומד למולו וכעת לא נראה לו האישי יהודי פשוט כלל וכלל.

"באהבת ישראל נביא את הגוראל"

"ויאמינו בה' ובמשה עבדו" [יד, לא]
"והבוטח בה' חסד יסובבנו" [תהילים לב, י]

את הסיפור הבא סיפר הסבא מנובהרדוק: בוורשא הייתה קבוצת רמאים ונוכלים שפעלה באופנים שונים לרמות אנשים ולקחת מהם כסף במרמה. הם נגשו לאדם תמים וכך הציעו לו: "יש לנו עסקה מפתה ורווחית עבורך. יש לנו מכונה המייצרת שטרות מזויפים בצורה מדויקת. אתה תקבל מאתנו מאה אלף דולר מזויפים ותן לנו בתמורה שלושים אלף דולר אמיתיים. תוכל אפילו לבדוק בבנק כמה גבוהה רמת הדיוק". על אתר הסכים האיש, בדק את דבריהם, והפקיד בבנק את השטרות מיידית ללא היסוס. לאחר בדיקה זאת, שמח האיש בעסקה. ליתר ביטחון, ביקש לבדוק גם אצל חלפן את רמת הדיוק. הכול היה תקין להפליא והוא הסכים.

סיפור לשבת

מתוך [חול ה'שון] הרב אריה לייב

"לא הכרת את אביך!" במשך יום שיעשי ובמהלך כול השבת ניזון החולה אך ורק ממיץ תפוזים טבעי שסחטו בני הבית עבורו לפני השבת. ביום ראשון בבוקר הגיע הרופא לבדוק מה שלום החולה ונאחז התפעלות עצומה: "הוא יצא כבר מכלל סכנה. אין שום צורך באשפוז". אני לא מתפנה לבית החולים, סירב ר' בערל-מאיר נחרצות. "תכף מגיעה שבת ואני צריך להיות בבית". "זו סכנת נפשות! הזהיר הרופא. "אסור לחולה לאכול שום דבר, ואם הוא לא יקבל עירוי עם נוזלים - מצבו יידרדר עד כדי סכנת חיים". בנו של ר' בערל-מאיר ידע שאביו יסכים לשמוע בקול הרופא אם ישמע דעת-תורה שזה מה שעליו לעשות. רץ הבן לכיוון ישיבת 'שפת אמת', שם מצא בדיוק את הרה"ק רבי ישראל אלטר, ה'בית ישראל' מגור (ב' באדר יום פטירתו), יוצא מן הבניין. "אפשר לשאול?" שאל הבן את הרבי. הרבי הוציא את שעונו מכיסו, התבונן בו לרגע והפטיר בחיבה: "יש זמן קצר. מה שאלתך?" "שמע ה'בית ישראל' את השאלה, ובלי לדעת מי השואל ומה מעשיו - הצדיק מיד את סירובו של ר' בערל-מאיר. "וממה יחיה אבא אם נאסר עליו לאכול?" שאל הבן. גם אם סוחטים תפוזים ושותים את המיץ, השיב הרבי בחדות, "לא מתים" ובמשך יום שיעשי ובמהלך כל השבת ניזון החולה אך ורק ממיץ תפוזים טבעי שסחטו בני הבית עבורו לפני השבת. ביום ראשון בבוקר הגיע הרופא לבדוק מה שלום החולה ונאחז התפעלות עצומה: "הוא יצא כבר מכלל סכנה. אין שום צורך באשפוז". שנים רבות עברו. בנו של ר' בערל-מאיר - שכבר היה זקן - חיתן את בתו. באחד מימי השבע-ברכות הגיע בהפתעה הגבאי של הרבי ה'בית ישראל' ושאל האם הרבי יכול לעלות ולהשתתף בשמחה. התשובה החיובית הייתה מיותרת. ההתרנגות בבית גאתה. תוך רגעים אחדים כבר ישב ה'בית ישראל' ליד ר' בערל-מאיר, הסבא. מסתבר שזה האחרון הכיר את הרבי היטב. ר' בערל-מאיר שאל האם יתכבד הרבי ב'לחיים', 'ונענה בחיוב. הרבי שתה 'לחיים' ואיחל מול טוב. כעבור דקות אחדות יצא הרבי מגור - שכל מעשיו נעשו בזריזות רבה - לדרכו. בבית החלו כולם לדבר בקולות נרגשים. ולפתע זעקה גדולה פילחה את האוויר: "גאוהה!! ווהסב, ר' בערל-מאיר, נעמד על רגליו וברוגז קרא: "גאוהה מאוסהו מחר לבטח תלכו ותספרו בכל ירושלים שהרבי מגור הגיע לשבע ברכות אצלנו, ותתכבדו בסיפור הזה עד שייחפך לשיחת היום בפי הבריות...!" "חלפו עוד מספר שנים, ור' בערל-מאיר הסתלק לבית עולמו. בימי השבעה הגיע הרבי מגור - ה'בית ישראל' - בהפתעה לנחם. ישב הרבי מול בנו של ר' בערל-מאיר - ר' משה דוד. זה האחרון, עסק בצורכי ציבור באמונה. סבור היה ר' משה דוד שהרבי הגיע לנחמו בשל פעילותו הציבורית. שכן אביו, ר' בערל-מאיר, היה נחשב ליהודי מן השורה. התחיל ר' משה דוד לספר ל'בית ישראל' על אביו. אתה מספר לי מי היה אביך?" שאל לפתע הרבי את ר' משה דוד. "האם הכרת אותו?" ומבלי לחכות לתשובתו של האבל המשיך הרבי בפסקנות: "לא הכרת אותו" ולאחר מכן איחל הרבי מגור 'לילה טוב' ויצא. פעמים רבות לאחר מכן ניסה ר' משה דוד לחלץ מפי הרבי את סוד הקשר בינו לבין אביו ר' בערל מאיר, אולם ה'בית ישראל' שידוע היה בקשרים סודיים עם יהודים צדיקים - סירב לספר מאומה

בסדר "ועמך כלם צדיקים". רק שאריות לוח התחזקת גדול מאד בכל אשר יעבר עליו

מר"ן

תרפ"א - תשע"ד 1920-2013
בזוהו של

השבת נקרא על דינים ומשפטים בין אדם לחברו, הכוללים דיני עבד עברי, אמה עבריה, נזקי שור בשור, נזקי שור באדם, נזקי אדם באדם, דיני שומרים ודיני גנב, בדיני הגנב אנו רואים שנוי בדיני תשלומי הגניבה, בעוד שעל גניבה רגילה משלם הגנב פי שנים, הרי שבגניבת בעלי חיים, יש מצב שמשלם פי ארבעה, ויש מצב שמשלם פי חמשה, וכך נאמר בפרשה בפרק כ"א פסוק ל"ו "כי יגנוב איש שור או שה ומכרו או מכרו חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה" הרי שבמקרה גניבה של שור ואחר כך מכרו או שחטו ישלם פי חמשת מהגניבה, ואם זה היה שה שגנבו ומכרו או שחטו ישלם פי ארבעה, וצריך להבין מה הסיבה לשנוי ומה החילוק ביניהם? את הסיבה והחילוק לכך מביא רש"י במקום, את דברי רבי יוחנן בן זכאי שאמר, חס המקום על כבודן של בריות, שור שהולך ברגליו ולא נתבזה הגנב לנושא בו על כתפו משלם חמשה, שה שנשא על כתפו משלם ארבעה, הואיל ונתבזה בו, בדברי רבי יוחנן בן זכאי אנו מגלים יסוד עצום, חומרת עונש עבירה נמדדת לא רק בעצם עשייתה, אלא גם באופן עשייתה, דהיינו עבירה שנעשית בקלות ללא טורח וללא בזיון, עונשה חמור יותר מעבירה שנעשית בטורח ובזיון, ולכן בגונב שור שהולך לבד ולא נתבזה בכך משלם פי חמשה אבל בגונב שה, שצריך להרימו על כתיפו ויש לו בזיון וטורח ענשו מופחת לשלם רק פי ארבעה. יסוד זה אנו רואים גם בחג הפורים הבא עלינו לטובה, הגמרא במסכת מגילה שואלת מדוע נענשו ישראל בעונש חמור של להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן מן ונשים ביום אחד? עונה הגמרא לפי שנהנו מסעודתו של אחשורוש, והדבר תמוה וכי על אכילת מאכלי גויים יש עונש מוות? אך אם נדקדק נראה, שלא נאמר לפי "שאכלו" בסעודת אחשורוש, אלא לפי "שנהנו", הרי שעונש העבירה לא נמדד רק בעצם עשייתו, אלא גם באופן עשייתו, ולפיכך כיון שלא רק אכלו שם נבילות ומריפות ומאכלי גויים, אלא אף נהנו מסעודה זו, הרי שאז משקל חומרת העבירה הוא לאין ערוך, ולפיכך המדד לעונש גבוה יותר, ולכן נענשו בגזירת להשמיד להרוג ולאבד. ואם בעבירה כך, קל וחומר במצווה שאדם עושה, ישנו הבדל עצום בין מצוה שאדם עושה בקלות, בשלחה ללא קושי או בזיון, או ללא מאמץ, לבין מצוה שעושה אדם בשמחה, אף שקשה לו הדבר, או כשהוא בסביבה לא ידידותית לאדם שמקיים מצוות, ובכל זאת הוא מחגבר ומקיים את המצווה, הרי ששכרו ומעלתו הוא לאין ערוך ויזכה לסייעתא דשמיא מיוחדת בכל מעשיו ועליו נאמר "ויגבה לבו בדרכי ה'." נקיים את מצוות התורה בשמחה והתלהבות בכל מצב ובכל זמן וזוכה לעשות נחת רוח ליוצרינו ולעשות רצון בוראינו, אמן. **שבת שלום**

שומע תפילה

מרכבות אש

תשפ"ה

העלוך לעילו נשמת הגבאי ר' יוסף חיים ענתבי ז"ל בן מרסל ודוד ע"ה ת. נ. צ. ב. ה

לעילו נשמת כל הנופלים על קידוש ה' ת. נ. צ. ב. ה

למנינם 2024

להחזרת החטופים בעזרת ה' במהרה

"ורפא ירפא" [כא, יט]

מעשה שהיה בתלמיד חכם גדול, שסבל ממחלה מסוימת שכל אימת שהוא נתקף בה, הוא במצב מאוד מסוכן, והוא זקוק מיד לרופא. פעם אחת חש בהתקף כזה בליל שבת ובקושי רב ניגש למלפון והתקשר לרופא שלו, וזה ענה לו שהוא מיד בא אליו. אבל לפני שהרופא הניח את שפופרת המלפון, שאל את החולה: בעצם, מנין לך מספר המלפון שבו התקשרת אלי, הרי אין אני בביתי עכשיו, כי אם בביתו של חולה אחר...? מסתבר, כי החולה חייג מספר מוטעה, אבל משמים סיבבו כך שיחייג מספר לא נכון, ובדיוק היה זה מספר המלפון של החולה האחר, שבביתו נמצא הרופא באותה שעה, כי אם היה מחייג את המספר הנכון, הוא לא היה מוצא את הרופא. בזה הראו לנו משמים כמה רוצים להציל אותנו, וזהו הלקח שיש ללמוד ממקרה כגון זה. הקב"ה יכול לסבב שלא יקבל התקפה בכלל, אבל רצה להראות לנו כמה הוא חביב בעיניו, שהוא עושה נס כדי להצילו. סיפור נפלא אחר, שהתרחש באחד מימי המלחמה בירושלים, בשנת תשכ"ז. הדבר התרחש בשני מקומות, בשכונת אחווה ובשכונת בתי נייטין. חיילי הלגיון הירדני המטירו פגזים על ירושלים, ומתוכם נפל פגז אחד על בלון של גז וכתוצאה מכך פרצה שריפה, ואחר כך נפל עוד פגז על דוד מים, הדוד התפוצץ והמים שפרצו מהדוד כיבו את השריפה... והפשט הוא כך: אם הקב"ה היה רוצה שלא תהיה שריפה, יכול היה לעשות שלא תהיה, אבל הקב"ה רצה להראות לאנשים כמה חביבים הם אצלו, ואז עשה שיפלו שתי פצצות, האחת תגרם שריפה והשנייה תכבה אותה, כנאמר: "מחצתי ואני ארפא" (דברים לב, לט)

לקבלת העלוך - elial@eca.gov.il - או 0506255911

במקום הנכון

מתוך עלון "שלום לעם"

תפילה

עיקר התפילה הוא לעילוי השכינה, אף על גב דנוסח התפילה היא לצורך האדם, הכול לתיקון השכינה, וכיוון שהיא מתעלית ומתברכת, מתברכים ממנה בניה שהם בני ישראל. גדול כוח התפילה שנוצח כול כוחות הסיטרא אחרא. ולזה רמו להם אל ירך לבבכם מחמת שאתם קרבים היום, שהיינו שכל יום ויום אתם קרבים למלחמה חדשה, גם מזה אל תיראו, שהרי הקדמתי ואמרתי לכם שמע ישראל, ומילת שמע ראשי תיבות שחרית מנחה ערבית.

הכלבים דהרו קדימה במרץ. "אוכל להגדיל כעת את תדירות המשלוחים, ואולי אף להגדיל את המרחקים", חשב בירון לעצמו. "כמה חודשים כאלו, ואוכל כבר לחשוב על קניית מזחלת חדשה". בירון שפשף את ידיו במרץ. הקור היה גדול ובירון חש שקצות אצבעותיו קופאות. לפתע שם לב: "הכפפות! שכחתי את הכפפות בפונדק של אייבר!" זה לא היה אופייני לבירון. "לא נורא, עוד שנתיים אגיע ליעד הבא, שם בוודאי אוכל לקנות כפפות חדשות, זה לא יקר", הרהר לעצמו בקול. לפתע הבויקה בראשו מחשבה. בירון הביט לעבר הכלב החדש שדרה בראש הקבוצה. "אולי הכלב הזה שיץ למישהו... הרי כלב לא מסתובב כך סתם במרחבי השלג". המחשבה לא הרפתה ממנו, "מצד שני, הוא יכול להביא לי תועלת רבה". בירון עצר את המזחלת והביט אל המרחבים הלבינים. בהחלטה נחושה סובב את המזחלת וחזר חזרה לעבר העיירה

כשצעד פנימה אל הפונדק, הביט לעברו אייבר בתימהון: "מה אתה עושה פה?" קרא. "שכחתי משהו - הכפפות", ענה בירון בחיך. "זו לא סיבה לחזור", ענה אייבר. בירון ניגש אל הדלפק: "תגיד - אייברו ייתכן שלמישהו כאן אבד הכלב האסקי שמצאתי?" אייבר הביט בו במבט תמה ושאל: "מה קרה לך? קיבלת כלב במתנה, קח ותיהנה! אלו החוקים כאן - בערבות הצפון". בירון נראה מהורהר. "אייברו תביא כמה גיליונות נייר, אתלה מודעות במקומות מרכזיים בעיירה, אם מישהו שמע על כלב שאבד, שיפנה אליך ואתה תחבר אותו אליי", ביקש בירון. "אתה לא נורמלי?" קרא אייבר והושיט לחברו כלי כתיבה וניירות. "אמתין כאן או ליד האגם", קרא בירון ויצא לתלות מודעות בירון ישב בצד הנחל והמתין. חבורת הכלבים שוטטה בריחוק מקום. "אמתין לפחות עד שעות הערב, אחר כך אצא לדרך", הרהר לעצמו. קול צעדים נשמע מאחוריו. בירון הסתובב. מאחוריו עמד אדם מבוגר, לבוש מעיל מצמר איילים. "סליחה אבל אתה האדם שמצאת כלב?" שאל האיש בהיסוס. "בהחלט!" ענה בירון והביט באיש. לפתע נשמע קול נביחה, והאסקי החדש פתח לעברם בריצה מהירה. "סטייסי! סטייסי!" צעק הזקן לעבר הכלב בקול רועד. הכלב זינק בחיבה על הזקן, והוא קיבל אותו בחיבוק נעים. "סטייסי, כבר חשבתי שלא אראה אותך לעולם, מאז שנפלת מהרכבת", קרא הזקן בעיניים לחות. בירון הביט בהתרגשות במחזה. "אני לא יודע איך להודות לך, סטייסי הוא בשבילי כל עולמי", אמר האיש ועיניו זולגות דמעות. בירון הביט במזחלת הכלבים, אחר הביט בזקן וכלבו. "אין ספק שסטייסי נמצא במקום הנכון!" לחש בסיפוק, לחץ את ידו של הזקן ונפרד ממנו לשלום. הוא הרגיש בפעם הראשונה בחייו, שהוא עשה מעשה טוב ומועיל והחזיר את האושר לחייו של מישהו אחר, במקום לדאוג רק לרווחתו האישית...

בירון הידק היטב את כובע הפרווה לראשו, אך הרוח המקפיאה עדיין צלפה בפניו. מזחלת השלג שלו טסה על פני מרבדי הלובן הענקיים, רתומה לשמונה כלבים חסונים מגזע אסקי סיבירי. בירון היה בדרך לצפון פינלנד. בחודשי החורף היו המפרטורות צונחות עמוק מתחת לאפס, והתחבורה באזור הייתה קשה ביותר. מזחלות שלג הרחומות לכלבים היו כמעט כלי התחבורה היחיד שבו יכלו לנוע ממקום למקום.

בירון היה יוצא למסעות בין העיירות והכפרים המרוחקים. פעמים רבות היה מעביר חבילות מזון או משלוח דואר חשוב. הערפל הקשה את הראייה ובירון נאלץ לסמוך על כלבי האסקי סיבירי שינומנו את הדרך, מכיוון שהם ניחנו בכוח רב וביכולת הישרדות גם בתנאי קור קשים.

לפתע נדמה היה לבירון שהוא שומע קול יללה. הוא ניסה לאמץ את ראייתו, אך לא ראה דבר. היללה נשמעה בשנית. הפעם לא היה לבירון כל ספק. הוא עצר את המזחלת והקשיב. הכלבים החלו לנוע בחוסר נוחות. מבעד לערפל צעד לקראתם כלב אסקי ענקי וחסון. הכלב היה נראה מורעב ויילל לעברו בעוד בירון מתפעל מיופיו. בירון השליך לעברו חתיכת בשר ממעמקי המזחלת, והלה זינק ומרץ ברעבתנות את המזון. בירון ניגש אליו וליטף את פרוותו, והכלב נהם כלפיו בחיבה.

"בדיוק לכלב כזה אני זקוק!" הרהר בירון לעצמו. "כלב עוצמתי שינהיג את החבורה וישפר בהרבה את מהירות התנועה שלי". בירון הוציא רתמות עוד ובעדינות רתם את האורח ומיקם אותו בראש הקבוצה. הכלבים נבחו קלות, אך ניכר היה שהם מקבלים את המנהיג החדש ברצון. "לנועו" קרא בירון והמזחלת התעופפה קדימה. "ואו, איוו מהירות!" נדהם בירון. "עם כלב כזה אוכל להגיע ממקום למקום בחצי זמן ולייעל את העבודה", הרהר בסיפוק.

המזחלת נכנסה לעיירה שעל אם הדרך, ובירון שם פעמיו לפונדק של אייבר. כשפתח את הדלת קיבל את פניו גל חום. "בירון! טוב לראות אותך! מה חדש?" קרא לעברו אייבר וניגב את ידיו המשומנות בסינר גדול. בירון התיישב והזמין לעצמו משקה מהביל. ההפוגות הללו במסע היו הכרחיות עבורו כדי לנוח מעט ולאגור כוחות להמשך. "לא תאמין מצאתי לא הרחק מכאן כלב אסקי ענק, שמניע את המזחלת במהירות מדהימה", קרא בירון. "נהדר! זמן זה כסף! ובמיוחד במקצוע שלך", קרא אייבר ממעמקי מטבח. "תרוויח יותר ותתקדם יותר", איחל.

"רק רגע", קרא אייבר. "אם אתה מתקדם כעת מהר יותר, אולי תעביר עבורי משלוח לכפר הסמוך? בתשלום כמובן", חיך אייבר. כשנפרדו קשר בירון את החבילה למזחלת ונפנף לחברו לשלום.

יאל תאמר נער אנכי. לך בכחך זה והושעת את ישראל.

אישה מתקשרת למכנאי מכונת כביסה ומספרת לו: יש לי מכונת כביסה עם פתח מלמעלה, החזקתי שקית אורז מעדתי וכל האורז נשפך פנימה כשהמכונה הייתה ריקה, אין לי שואב אבק ואני לא מגיעה לקרקעית האם יש לך הצעה איך להוציא את האורז משם? מכנאי: תפעילי את המכונה על חום מקסימלי, ותוסיפי גזר, בצל וחתיכות עוף, כך יצא לך לפחות אושפולו.

בפרשת משפטים יש אוסף גדול של חוקים, שניתנו גם הם על הר סיני. החוקים עוסקים בתחומים שונים - דיני נפשות, זקי גוף, דיני גניבה ורכוש, דיני נזקים הנגרמים על ידי בהמות או אש, חוקים נגד מנהגי אלילים ועוד. בפרשה גם דינים הקשורים בחגים ובשבת, ובשנת השמיטה. משה בונה מזבח לה', ועל ידי העלאת קורבנות זורקת דמם על המזבח נכרתת ברית בין העם לה. משה עולה אל הר סיני כדי לקבל את הלוחות, ושוהה שם ארבעים יום וארבעים לילה.

לא לקרוא בשעת תפילה וקריאת התורה

הרב
ראובן
אסף
א"ס"א

לראות מעבר לנראה בעין

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (שמות כא, א).

הפרשה הקודמת לפרשת משפטים מסתיימת בצווי: "ולא תעלה במעלת על מזבחי" (שמות כ, כג). צריך להבין מדוע נסמכה פרשת משפטים לצווי זה? ביאורים רבים נאמרו בעניין, ואחד הביאורים הוא: כשם שבכבש עולים לאט יותר מאשר העלייה על המדרגות, כך צריך כל דין לפסוק כל דין שבא לפניו במחניות ובחכמה, על מנת לראות כיצד להוציא דין אמת ולהציל עשוק מיד עושקו. אמנם כלל הוא ש"אין לו לדיין אלא מה שעניו רואות" (בב"ב קלא, סנהדרין דף ו, ו; נדה דף כ:), אולם גדולי ישראל השכילו בחוכמתם לראות גם מעבר לנראה לעין, להבין דבר מתוך דבר, ולהביא להודאת בעל הדין ולהוצאת הצדק לאור. הגאון החרדי רבי שלמה קלוגר זצ"ל, מגדולי פוסקי אשכנז לפני כמאתיים שנה, כיהן כרבה הראשי של העיר ברודי וכאב"ד שם. ברודי הייתה עיר ואם בישראל, עיר מלאה חכמים וסופרים, גאוני עולם ופיקחים גדולים, ורבים מהם זכו לעניי שולחנות, והיו גם עשירים מופלגים. פעם הגיע אליו בעל אכסניה בעיר עם אחד מאורחיו. האורח סיפר כי התארח אמש באכסניה, ובלילה הניח את ארנקו מתחת לכרית שעליה שכב, וזאת מחשש לגנבות. בבוקר מיהר לרוץ לתחנת הרכבת, וכשהגיע הבחין כי שכח את הארנק בחדרו. הוא ויתר על הנסיעה ורץ במהירות אל האכסניה בחזרה, אך החדר כבר היה ריק והארנק איננו. מיד פנה לבעלים והתלונן על העלמותו של הארנק. הלה דחה אותו, ומען כי הוא בוודאי מתבלבל, וכנראה שכח את ארנקו באחת החנויות שערך בה קניות אמש... באו שניהם לדין תורה אצל אב"ד ברודי. את האורח אומנם לא הכיר הרב, אך ידע יפה כי בעל האכסניה הוא בעל היסטוריה של תלונות כאלו, וידוע לשימצה בענייני גניבות. שני הצדדים הציגו את טענותיהם לפני הרב, ותוך כדי דיון הבחין הרב כי בעל האכסניה הוציא מכיסו קופסת טבק מזהב, והחל להריח מתוכה. פנה אליו הרב: "האם תוכל להניח את הקופסא על ידי, על מנת שגם אני אוכל להריח?" בעל האכסניה הזדרז להגישה, והמשיך בוויכוחים. לפתע עצר הרב את שניהם, ואמר: "עלי להרהר בדברים זמן מה, ולאחר מכן אכריע בדין." השניים יצאו מבלי ששמו לב לקופסת הטבק שנותרה אצל הרב. נטלה הרב, קרא לשמש בית הדין, מסר לו את קופסת הטבק, והורה לו ללכת מיד לאשת בעל האכסניה, ולומר לה כי בעלה שלח אותה, וביקש שתביא לו את הארנק. לסימן על נכונות דבריו שלח את קופסת הטבק שלו העשויה זהב... האישה מיהרה להביא לו את הארנק, ושמש בית הדין השיבו לרב... כדי שלא לבייש את בעל האכסניה, פנה הרב לאורח ואמר: "התמזל מזלך בדיוק כעת נמצא הארנק שלך..." ובעל האכסניה הבין כי ניתגלה קלונו לפני הרב, אך העמיד פנים כאילו גם הוא מביע שמחה גדולה על "מציאת" הארנק...

הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

ירידת גשמים וגזל - בגמרא במסכת תענית (דף ו:): אמרו: "אין הגשמים נעצרים אלא בשביל ביטול תרומות ומעשרות, ואין הגשמים נעצרים אלא בעוון הגזל". כלומר, כמה סיבות יש לעצירת גשמים, אבל יש כמה גורמים עיקריים לעונש גדול זה, שהגשמים נעצרים, שהיא פורענות גדולה גם בזמנינו, אף על פי שקיימות אפשרויות חדשניות לשימוש במי ים וכדומה, מכל מקום, עדיין רוב עצי הפרי זקוקים למי הגשמים, וכבר אנו שומעים שעצים אלה הקדימו כמה שנים את הפריחה מחמת מזג האוויר הקייצי, ואחר כך הדבר הוביל לעליות מחירים. סוף דבר, אף בזמנינו העדר הגשמים היא פורענות גדולה. ולכל הדיברות למדנו, שעוון הגזל עון חמור הוא שמעכב את התפלות וגורם לעצירת גשמים

הלכות - החפץ חיים כלל ב', סעיף ד'

אם שותף רצה להסתלק בנידון העסק שלו משותפו, כי חשב שאחרים ישתתפו איתו, ובסוף לא עלתה בידו, אסור לגלות דבר זה לשותפו הראשון. אפילו שהדבר כבר התפרסם בפי שלושה. כיון שבודאי יכעס על שותפו שרצה לעזוב אותו.

